

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr.
a treia-oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popășilor Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.
Numeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc pe acțiuni

„Civilisatorii” Orientului.

Sunt unici în felul lor Maghiarii, compatrioții nostri milenari. În măsura, în care grandomania și boala șovinismului i-a cuprins aproape pe toți, în acea măsură se sfarmă și se sbat, ca peștele pe uscat, făcându-se ridicoli înaintea lumii. La ori-ce acțiune mai însemnată a monarhiei noastre dualiste, ei ar vrea să joace rolul de frunte, rolul de popor conducător. În fantasia lor ei se umflă, ca curcanul, încep a se lăuda și a preamări prin foile lor, prezentându-se pe sine, ca un popor cu misiune europeană, care săvârșește lucruri mari, grandioase, menite a pune în uitare pe bătrâna Europă. Ear' dacă din toate cele trimbată nu se alege nimic, dacă li-se aversează rolul, ce le compete și sunt prețuiți numai după adevărata lor valoare, așa după-cum o merită în realitate, — devin furioși, înjură și blastemă toată lumea și în primul loc pe Austriaci, cari vezi Doamne, îi împedecă a se ridica și nu-i lasă de a se prezenta lumii, ca un popor mare și cu minunate isprăvuri.

Ridicolul începe cu lăudăroșii fantastice vibratoare și se termină în ton dur infuriat și elegiac!

Ei seamănă în privința aceasta cu omul puțin capacitat, dar infumurat și arogant, care-și închipsește, ca face mari lucruri și pune la cale lumea, ear' dacă semenii sei, nevăzând nici o faptă mai de o parte sau îl consideră puțin, el se infuriază și îi taxează pe toți de ingrati și nerecunoscători!

Așa sunt compatrioții nostri, mari la laudele de sine, dar mici la ispravă.

O dovadă eclatantă, care ne adevărește de nou și pe deplin cele afirmate mai sus, o avem din incidentul deschiderii solemne a canalului dela Porțile-de-fer, prin augustul nostru Suveran.

Deja cu luni de zile mai înainte, începuse a suna prin ziaristica maghiară tonul de lăudăroșie. Se scria, că Europa a încredințat pe Maghiari cu o misiune mare, cu aceea de a deschide un canal practicabil la Dunărea-de-jos; că canalul terminat deja este operă curată maghiară, făcută pe bani maghiari și că inaugurarea va fi culmea sărbătorilor milenare, cu care ocaziune va eși la iveală marea importanță a poporului ales.

Câte afirmări, tot atâtea neadevăruri și sinagăgiri! Nu este adevărat, că mandatarul Europei în congresul din Berlin au încredințat cu regularea Dunării în special pe Maghiari sau Ungaria, ci austro-ungară a fost încredințată cu aceasta și pe baza acesteia a dus în deplin lucrul Ungariei. Acest adevăr s'a reo-

gindat și în toastul Maiestății Sale rostit la deschidere, unde opera terminată este numită operă austro-ungară și nu maghiară. Apoi întrucât guvernul ungar a îndeplinit acest lucru, cu banii țării întregi, gloria se revarsă nu numai asupra Maghiarilor, ci și asupra tuturor popoarelor, cari constituie statul poliglot, numit Ungaria.

În consonanță cu aceste adevăruri și cu caracterul internațional al operei deschise, s'au arangiat și sărbătorile de deschidere. Exclusivismul maghiar, care ar fi dorit, ca el să domineze totul, a fost nevoit să dispară și Maghiarilor li-s'a avisat numai rolul ce le compete.

Că ei după sărbări au devenit furioși și elegici, puțin împoartă; ei și-au pregătit sinagăgirea, ei și-au nutrit-o în modul lor șovinistic, — acum o au.

De altă parte un incident, la aparență neînsemnat, petrecut la Orșova, ne prezintă pe milenarii nostri în o lumină de tot stranie, dar adevărată. E cazul cunoscut cu țigările. Maiestatea Sa Împăratul-Rege se afla pe peronul gării și aștepta sosirea Regelui României. Era un moment solemn și curtoasă față de un înalt oaspe prințede, ca la primire să se observe toate regulile de bunăcuviință. Ei bine, în acest moment solemn o grupă de „somități” maghiare au început să fumeze țigările și cu ele în gură așteaptă sosirea trenului regal. Tablou! A fost de lipsă provocarea Împăratului-Rege, făcută prin ministrul Bánffy, ca fumul de tutun să dispară! Maiestatea Sa indignat — fiecare cuvânt îi era câte o împunsătură de pumnal, după-cum zice o foaie maghiară — a grăit către cei din giurul său:

— „Mereu trebuie educați oameni!”

Acesta e incidentul, care a fost o notă discordantă în frumoasele și impunătoare sărbări dela Dunărea-de-jos. Și el a trebuit să fie înscenat de Maghiari!

De mult, încă de pe vremea lui Széchenyi și Kossuth, Maghiarii și-au băgat în cap, că ei au să joace un rol de frunte între popoarele Peninsulei-Balkanice. Că oare au puterea și destoinicia spre atingerea acestui scop, la aceasta puțin s'au gândit. La început era la ordinea zilei ideea „confederației dunărene”, în care Maghiarii pretindeau să aibă rol conducător și popoarele răsăritene să-și plece capul înaintea lor. După-ce din această „confederație” născocită de ei, nu s'a ales nimic, Maghiarii au aflat, că sunt chemați a civiliza Orientul, prin cultura lor. Cu cât însă timpul trece și cu cât șovinismul maghiar crește, cu atât popoarele

din Orient se înstrăinează de „civilisatorii” lor.

Acesta e natural și se explică din purtarea și conduita Maghiarilor; numai ei în infumurarea lor nu vreau să o priceapă. Cât timp ei aici acasă brutalizează și persecută pe popoarele nemaghiare, cari mai toate au frați de sânge și de limbă în Peninsula-Balkanică; cât timp ei își atribuie importanța ce nu o au și se poartă în mod arogant și necuviincios față de popoarele din Orient și față de căpeteniile acestora — ei își câștigă în Orient ură și nu simpatii, dușmani, dar nu prieteni. Faimoasa „civilizare” maghiară rămâne a fi o utopie, o gogorită a capetelor inferbentate.

Incidentul cu țigările, fie că a fost înscenat de către „somități” maghiare cu intenție ca să-și manifeste disprețul față de „Regele valach”, fie că l-au comis din lipsa de educație — rămâne un fapt caracteristic.

Maghiarii pot să-și facă haz din el, trebuie însă să știe, că cu pipa ori cu țigara în gură nu se poate civiliza Orientul.

Sibiu, 7 Oct. 1896.

Toastul Monarhului nostru. Textul autentic al toastului rostit din partea M. Sale Monarhului nostru la prânzul de gală dat în palatul regal din București e următorul:

„Mulțumesc Maiestății Voastre pentru cuvintele binevoitoare ce mi-ați adresat.

Mă simt fericit de a putea refolosi Maiestății Voastre asigurarea amicitiei mele sincere și inalterabile, în sfatul acestei bogate și frumoase țări, pe care înalta înțelepciune a Maiestății Voastre a condus-o pe calea progresului și căreia i-ați asigurat importanța între statele europene.

Beau în sănătatea Maiestății Voastre, a M. Sale Reginei și a familiei regale.

Convocarea conferinței săsești. Săchsenstag este convocat pe 22 Oct. n., 3 ore d. a., în sala dela „Gesellschaftshaus”.

Programul e: 1. Schimbarea unor dispoziții formale ale punctului 8 din program. 2. Rezoluțiune asupra menținerii dispozițiilor meritore ale programului poporului săsesc (punctele 1—7). 3. Alegerea unui nou comitet central.

„La adunarea aceasta — zice convocatorul subscris de Dr. Wolff și Dr. Fr. Teutsch — sunt invitați prin aceasta alegătorii din cercurile electorale: Sibiu, Brașov, Sighișoara, Mediaș, Bistrița, Sebeșul-săsc, Orăștie, Cristian, Cisnădie, Noerichiu, Cincumare-Agnita, Cohalm, Ghimbav și Hălchiu, cari stau pe baza programului săsesc fără deosebire de confesiune și naționalitate”. (!).

Dar' simți cum ferul rece, lancea,
Străbate-n coaste nemilos.

Dar' ori-cât suferi, ești departe
De-a fi un Crist cu adevărat:
Te doare trupul, brațul, coasta,
Te dor, — dar' nu ți-au săngerat.

Tu încă n'ai udat țărna
Cu cea mai caldă din sudori,
Nu ești martir de bună-voie
Și pentru tine singur mori.

(Trad. de A. Steuermann).

Sully Prudhomme.

Serisori din țeară.

— Nepotului meu. —

De lângă Dunăre, Septembrie.

M'am fatora din București, unde am fost să văd primirea M. Sale Împăratului Francisc Iosif.

La mergere, multă lume în tren; Români însă puțin. Vina istoriei, care, cu durerile și decepțiunile ei, a făcut pe acest popor sceptic și rezervat.

Primul lucru, care m'a surprins în capitală — o penibilă surpărare — au fost colorile ungurești în decorațiunea oficială. Nu cercetez, dacă e bine sau dacă e rău că s'au pus. Eu constat impresia mea. Nu în desert

Adece ceea-ce se anunța s'a adevărit. E vorba de o „conferință săsească” internațională și interconfesională.

Au mai făcut Sașii destule apucături nevrednice de un popor, dar' deodată o absurditate mai mare decât aceasta n'au proclamat încă.

În urma acestora pot participa la conferința lor toți alegătorii români din cercurile numite mai sus — declarându-se aderenți ai programului săsesc. Și de ce nu s'ar declara, când profesarea șovinismului nostru e un delict, măcar pentru a le pune înaintea ochilor absurditatea întrupată a pașului ce au făcut ca să nu o rupă odată cu Bánffy — paș, prin care indirect ei aprobă oprirea conferinței noastre.

Vom reveni.

Un prognostic. Ziarul din Viena „Deutsches Volksblatt” vorbind despre dizolvarea parlamentului ungar și despre apropiatele alegeri electorale, prevestește o luptă înverșunată, în care vor avea mult de lucru notarii și baionetele gendarmilor. Continuă apoi astfel:

„E irrelevant, cum se va termina acum această luptă. Nu e verosimil, că chiar acum (alegerile se vor face în câteva săptămâni) să succedă a înfrânge puterea și terorismul, folosite la asemenea ocazii de guvernul maghiar, împreună cu numeroasele sale organe executive, bine instruite. Exemplele din Stupava și Neutra vor fi imitate în sute de casuri, și noul parlament încă va fi mai curând ori-ce altceva, numai adevărata reprezentanță a popoarelor din Ungaria — nu. În compoziția sa, va fi mai mult o caricatură, o adevărată batjocură a egalei îndreptăți a tuturor popoarelor din Ungaria, garantată prin lege. Cum se va termina dară lupta, nu e de mare interes. Că ea se va termina odată cu înfrângerea acestora, cari azi duc o domnie de forță neînfruntată, e mai mult ca sigur; căci altcum ar trebui să tragă la îndoială demnitatea omenească, și ar trebui să perdăm speranța în o schimbare a relațiilor din Ungaria, opuse dreptății, și înăugurate de judaism și maghiarism”.

Presa despre înalta
vizită în România.

„Vossische Zeitung”.

Una dintre cele mai de frunte ziare din Berlin, „Vossische Zeitung”, apreciază înalta vizită a Monarhului nostru în România, în următorul mod:

Sărbările dela Porțile-de-fer s'au terminat, și Împăratul Francisc Iosif a călătorit prin Verciorova la București, pentru a vizita pe Regele Carol. E primul cas, că domni-

rul unei mari puteri se arată în capitala regatului tinăr dela Dunărea-de-jos, aflător în plină dezvoltare. Era o vreme, în care relațiunile între Austro-Ungaria și România erau prea amicale. Aspirațiunile unei așa numite „România irredentă”, aruncate dincolo în Transilvania și Ungaria (?? R. „Trib.”), precum și persecuțiunile, în parte (? R. Tr.) nemotivate, îndreptate în contra politicianilor și ziarelor române din Ungaria, au provocat până mai puțin trecute un ton grav în discuțiunile lunii din ambele țări. Emulațiunea economică, închiderea graniței ungurești pentru vitele române, a provocat încă la anul 1886 războiul vamal, care a cauzat industriei austriece mari daune, ear' României perderi enorme. Dar' pe lângă toate aceste indispozițiuni, cari ușor puteau se duce la o înstrăinare durabilă, politicienii din București și în fruntea lor Regele Carol, au avut destul sânge rece, pentru a aprecia relațiunile cu trezvie. Ceea-ce nu a succed fiilor' cu sânge cald de pe urma Maghiarilor, a fost aflată din partea puștilor vechilor Daci și Români, abia intrați în școala diplomației europene, adecă: cum pînăre! Agitațiunile cele mai desfrinate ale partidului boieresc ruso-moldovean (?? Red. „Trib.”), precum și manifestațiunile studenților Flaviști (?? Red. „Trib.”) nu au fost în stare să clătească echilibrul regimului român. Acesta a rămas credincios și nutei luate după cedarea forțată a Basarabiei către Rusia, în urmarea războiului dela anul 1877/78, adecă: Alipire la puterea din Europa-de-mijloc, chiar și cu sacrificarea unor ideale, cari cercurilor mai îndepărtate ale poporului ar fi putut fi scumpe și prețioase.

Scritorul articolului aduce apoi elogiul conelui Goluchovski, care petrecând mai lungă vreme în România, a studiat cu temei situația și urmărește azi o politică sănătoasă, apoi continuă astfel:

Regele Carol primește astăzi pe cărmutul Împărat Francisc Iosif în reședința sa de pe malul Dâmboviței, și ambii pot să-și revoaice în memorie amintiri, cari sunt străine generației de astăzi. Când Austria a ocupat la anul 1854 principatele dunărene, Muntenia și Moldova, pentru a împedea pe Ruși să nu pună mâna pe aceste obiecte însemnate, nu a cugetat nime, că ocuparea pe mai mulți ani a acestor provincii tributare turcești, va da ansă la formarea unui stat, cu care Europa poate să se fălească, și când la anul 1866, Principele Carol de Hohenzollern, după alungarea principelui Cuza, a primit coroana de spini a unui hospodar al principatelor unite dunărene, și noaptea, pe ascuns a călătorit prin Austria spre a-și pune piciorul în patria sa nouă și în noul seu stat, nu a cugetat nime, că pentru România răsare o stea. Au urmat ani grei de muncă, de amăgiri și de intrigi, dar' natura de fer a Hohenzollernului a învins toate greutățile; din țeara părăsită, pe care urmașii fanariților și favoriții Tur-

FOIȚA „TRIBUNEI”.

CHIPUL EI.

Din inimă am alungat
Plângend amar cu jele,
Un chip, de care am legat
Ilusiile mele.

Aș vrea să-l uit cum l-am iubit
În vremi de farmeci pline...
Dar' chipul alungat, din nou
În inimă revine.

Privind la el, îmi amintesc
Cum mi-a nșelat amorul...
Și îl alung plângend din nou,
Și el din nou ia-și sborul!

Și-aș vrea să nu se-ntoarcă ear',
Etern să fie sborul-i...
Dar' dacă n'ar mai reveni
Par'că-aș muri de doru-i!!

Emilian.

UNUI DISPERAT.

Tu singur vrei să-ți sapi mormântul,
Căci prea te-a pasă nemilos
Povara vieții și risipa
Durerilor fără folos.

Ear' dorul palid de mistere
Ce n'raza minții nu încap,
Îți îndoiește spini din care
Rizând ți-au pus cununi pe cap.

Atâta ești de bun și darnic...
Dai haina de pe tine chiar, —
Sarcasmul însă te urmează,
Mefistofelic și amar.

Te sbuciumi ca să afli calea
Eternei fericiri, o da...
Și cuiul nerecunoștinței
Se nșege-adânc în mâna ta.

Ai vrea să te înalți o clipă
În sus, spre sferele cerești, —
Picioarele ți-s ferecate
În lanțul pismei omenești.

Ai groază de minciuni — și nobil
Ți-e visul, suflet de poet,
Dar' simți buretele la gură,
Cu gust de fier și oțet.

Iubești adânc și în tăcere
Visezi un ideal frumos,

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes
Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate p
acțiuni: V. H. Dressenandt.

cilor o considerau de teren bun de exploatare, a făcut un stat civilizat. Ca peste noapte, — deși cu mari greutate financiară — s'au creat instituții noi, școli, căi ferate etc. Puțini bărbați de stat români s'au găsit, cari să știe aprecia valoarea noului guvernământ, numai bătrânul Brătianu și Rosetti știau ce au câștigat România în Hohenzollern.

Principesa Elisabeta a dat mână de ajutor soțului ei în lupta aceasta grea; ea a cucerit poporul pe seama dinastiei de nou create; a intrat în viața poporului, în poezia și poezia vechei țări daco-române, și a mijlocit schimbarea produselor spirituale române cu țările dela Apus. A venit apoi războiul cu Turcia. România, silită de Rusia, și-a călcat neutralitatea și a intrat în război în contra Turciei, dar războiul acesta a fost curat noroc pentru țară. Puterile europene nu aveau opinii prea favorabile despre armata română; ele nu știau, că se introduce în mare parte organizație de armată prusiană în țară, că cu ani mai înainte țeranii de pe sate se instruiseră în manevra armelor în zile de Dumineci, sub durată slujbei bisericești. Și nici nu au fost auzite încă nimica din vremile vechi, vorbindu-se de faptele bravuroase ale lui Mihail „cel mare” (cuvintele acestea sînt citate românește. Red. „Trib.”). A urmat apoi desastrul Rușilor la Plevna. Românii au intrat în foc, au mînat armata rusească, și Osman-Pașa a trebuit să se predea.

Gloria militară a României a fost asigurată; „recunoștința” țării nu a întârziat; Rușii nu au putut să supoarte dejosirea de a fi fost mîntuiți la Plevna numai de Români, pentru aceea li-au dat acestora Dobruja, și li-au luat Basarabia. Și eărăși și-au păstrat bărbații de stat români calitatea cuvenită; au așteptat ocazia, și s'au alipit la tripla alianță, atunci când aceasta și-a făcut apariția.

Ar fi ridiculă negarea că România nu e o parte, și încă, față de încercările din Orient, nu cea mai neînsemnată parte a triplei alianțe. De aceea e de însemnată deosebită viața Imperiului Francisc Iosif la București. Seniorul triplei alianțe salută poporul și pe Regele României, nu numai ca vecin, ci și ca prețios aliat.

Cu bucurie mare primim și noi, din Germania, la această întâlnire din București. Cu cât mai bine se lipse de olaltă Habsburgii cu Hohenzollernii, cu atât mai mare e înfrățirea popoarelor de sub sceptrul lor. Noi mai avem însă și alt motiv pentru a ne bucura; în România s'a arătat în mod splendid ce poate produce puterea și voiața nemțască; la Porțile-de-feră s'acerat triumf știința și arta germană, și acum arată știința de stat a Europei de mijloc, că nu se sfîșie a-și scoate la iveală legăturile sale. Aclamațiile viforoase de „treasca” (se folosește cuvîntul românesc și în textul german. Red. „Trib.”), cu cari va fi salutat în București Imperatul Francisc Iosif, — vom a le răsplăti cu un salut al poporului german adresat poporului român: „Trăească România”. (Cuvinte românești și în textul german. Red. „Trib.”)

Cronică politică.

Înțelegerea franco-italiană.

Despre încheierea tratatului pavor la Tunis între Franța și Italia, Nordd. Alg. Zeitung scrie: „Prin învoiala încheiată zilele acestea la Paris între Italia și Franța s'a ajuns nu numai la rezolvarea unor chestiuni de ceartă, ci s'a găsit după toate probabilitățile și baza pe care se poate întemeia îmbunătățirea relațiilor comerciale între cele două state. Presa din Roma și din Paris și-a exprimat nu numai satisfacția despre rezultatul dobândit, care îndestulează diferitele interese de care era vorba, ci și speranța, că acum se va ajunge la o rezolvare satisfăcătoare și a celorlalte chestiuni economice pendente între Italia și Franța. Nu putem altfel, decât a ne asocia la această speranță; înțelegerea trebuie să considerăm și noi ca un lucru de dorit, dacă regatul Italiei aliat al Germaniei intră eărăși în relații economice normale cu Franța. Și apoi, fiindcă ni-se pare folositor, dacă puterile europene și în chestiuni economice, cu toată energia cu care își apără interesele lor speciale, rămân conștiente de comunitatea diferitelor scopuri de urmat și de aceea în cazuri litigioase nu scapă din vedere momentele ce le unesc.”

La aceste zise ale oficiosului obiectează *Hamburger Nachrichten*, că „nu este chemarea politicii germane, a saluta cu satisfacție înțelegerea, ori de ce soi ar fi ea, între Italia și Franța, cu atât mai sigur se poate conta pe Italia în calitate de ei ca membru al triplei alianțe, pe când, în cas contrar, ar rezulta primejdie pentru menținerea păcii. Forța de rezistență a Italiei în contra pretențiilor franceze nu este iertată a fi pusă la probe

prea tari. Foarte lesne s'ar pute naște niște împregiurări, cari într-atît ar pute pune pe al doilea plan temerile Italiei contra restabilirii unui fel de protectorat politic al Republicii franceze asupra regatului Italiei, încât aceasta cam greu ar pute rămâne în tripla alianță.”

Ear' *Le Temps* scrie: „Avînd în vedere ora solemnă, care, poate, s'ar pără, că va trebui să sune mai curînd de cum se crede, și în care va trebui să se ocupe lumea cu soartea, ba poate chiar cu moștenirea însăși a omului bolnav, în această oră trebuie să salutăm cu bucurie tot ceea ce asigură înțelegerea țerilor de pe Marea-Mediterană. Într'adevăr, Franța n'a putut să facă un prolog mai elocuent și mai cu minte primirii din partea sa a țării, decât a învedera din nou, că vrea să-și folosească forțele sale reînnoite și această prietenie prețioasă numai întru restabilirea concertului european și întărirea păcii în lume.”

Care din aceste trei voci o fi vorbind mai sincer ori mai corîspunzător intereselor celor două surori latine?

Țarul în Franța.

Țarul Nicolae II. și cu Țarevna au parăsit reședința de vară a reginei Engliterei, Balmoral, în Scoția, încă Sămbătă seara, 3 Octombrie și călătorind mereu, fără întrerupere, a ajuns luni, 5 Octombrie la orașul maritim francez Cherbourg, unde îl așteptau deja cu o zi mai naute: președintele Republicii, dl Faure, ministrul-president, Méline; ministrul de externe, Hanotaux și ministrul marinei franceze, admiralul Besnard. Se înțelege, pe lângă acestia o mulțime de alți funcționari înalți ai statului, ai departamentului respectiv și ai orașului însuși. La oprirea yachtului împărătesc, președintele Republicii a mers acolo, și închinându-se mai întâiu, cu capul descoperit, înaintea Țarevnei și-a sărutat mîna, apoi a întins Țarului mîna, care i-a strîns-o, zice depeșa oficioasă, de mai multe ori în mod că se poate de cordial, zicînd că se simte fericit a pute vizita, el și nevasta sa, Franța.

Seara s'a dat un prînz de gală în una din sălile arsenalului, transformată în grădina. Dl Faure a rostit cu acest prilegiu următorul toast: „Însoțit de preșidenții senatului și camerei deputaților, cu mare bucurie am întîmpinat azi pe Maiestatea Voastră și Maiestatea Sa Țarevna. Sînt sigur, de a exprima simțămîntele națiunii, făcîndu-mă tălmăciul urărilor unanime, pe care le nutrește ea pentru familia imperială, pentru domniile lor glorioase și pentru fericirea Rușiei. Măne va simți Maiestatea Voastră pulsul inimii poporului francez, ear' primirea, pregătita Maiestății Voastre și M. Sale Împărătesei, v'se va dovedi sinceritatea prieteniei noastre. Maiestatea Voastră ați avut grația de a veni în Franța, însoțit de o escadră franceză. Marina franceză este recunoscătoare Maiestății Voastre și-și aduce cu mîndrie aminte de dovezile cele numeroase de simpatie, pe cari i-le-a dat preafînălatul tată al Maiestății Voastre; ea își aduce aminte de partea ce i'a fost acordată la participarea ei la festivitățile din Kronstadt și Toulon. Îmi ridic paharul întru sănătatea M. Lor a Împăratului și a Împărătesei.”

Dela portul englez Portsmouth, 14 corabii de război englezești însoțeau pe ambele lături pe cele două yachturi rusești, *Steaua Polară* și *Standard*, până la jumătatea canalului La Manche, unde le așteptau deja 26 corabii de război franceze din cele mai perfecționate, în mijlocul cărora apoi yachturile imperiale își urmau drumul până la Cherbourg.

De aici a plecat Țarul, Țarevna și președintele Faure cu minștrii încă în aceeași seară la Paris, unde au ajuns ieri, Marți, pe la 10 ore înainte de amiază.

REVISTA PRESEI.

Presa română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 211) continuă cu aprecierile începute în numărul precedent și crede, că toate au să rămînă în status quo, cum erau înainte de visita Monarhului nostru în România, cu adăusul numai — „că România și Suveranul ei s'au bucurat de o rară distincție și onoare prin visita purtanicului stăpînitor al monarhiei noastre.”

Constată apoi, că România are să-și facă ea însăși politica ce o crede mai bună pentru înaintarea intereselor sale, tot astfel fîs și noi, Români din acest stat, avînd interese deosebite de ale fraților noștri, trebuie să avem politica noastră.

„Din nenorocire însă — zice „Gaz. Tr.” — principul amintit a fost călcat în anii din urmă, nu din partea noastră, ci chiar din partea acelor frați ai noștri din București, cari odinioară au susținut mai ostentativ teza, că chestiunea națională dela noi este o chestiune de existență și pentru România.”

„De aici provine încercătura în care se găsesc azi Românii dela noi”, — exclamă „Gaz. Tr.”

Dreptatea (nr. 211) publică o scrisoare a unui Bunevăt din Subotia, (Sarcevici Amburș) adresată dlui Mocionyi, în care bătrînul Sarcevici (om de 77 de ani) își recomandă poporul „generoasei națiuni române”, că să-l apere de perirea națională. În introducerea ce se face acestei scrisori, „Dreptatea” zice:

„Cu bucurie sîrăm în ajutorul fiecărui popor apăsător și periclitat naționalmente, astfel și special în ajutorul compatrioților bunevătii din Subotia și giur. Dar' ajutorul nostru deocamdată nu poate fi, decât spiritual moral; poporul să se dedice cu trup cu suflet naționalismului, politicii naționale...”

Facă cel puțin așa cum fac Bulgarii și Șocații din Bănat, cari... au învățat limba română... Bunevătii ar pute să-și ajute cu limba și jurnalistică sîrbă și croată... care are jurnalistică și literatură bogată.”

În fine „Dreptatea” asigură pe Bunevătii „de simpatiile noastre și de frățietatea noastră nefățărită.”

Din comitatul Sibiiului.

— Adunarea gen. ordinară a comitetului municipal. —

— Raport special —

(Urmare și fine.)

Sibiu, 6 Octombrie n.

După-ce s'a primit concludul comunei Orlat în cauza edificării bisericii gr-cat. (pet 64), a urmat la punct 67 eărăși o chestiune școlară. Este mult tractată chestiunea a școlii române greco-catolice din Gurarului. Se știe adecă cum școala aceasta a fost scoasă de autoritățile comunale din edificiul comunei și a fost astfel silită să-și închirieze un alt local. Comunitatea bisericească a cerut dela comuna politică să-și plătească chiria școlii. I-a acordat din partea comunei politice 20 fl., cu care firește nu s'a îndestulit și a dat recurs.

Comisiunea permanentă a comitatului propune, ca comuna politică să fie silită a plăti chiria de 60 fl. pe an. — ear' nu 20 fl., cum a conclud comuna — și apoi ea se poate regresa față cu funcționarii comunali, cari au dus în deplinire un conclud comunal neaprobat, avînd voe a-i trage și la răspundere.

Contra acestei propuneri să ridică părintele Manta, paroh gr.-or. în Gurarului și zice, ca să se aproabe neschimbat concludul comunei politice. — Părintele Val. Florian, paroh gr-cat, cerînd cuvîntul constată din însăși vorbirea părintelui Manta, că comuna politică a procedat volnic și ilegal când a scos în stradă școala gr-catolică în anul școl. 1895/6, și că era datorare să-și facă edificiul școlar, ear' nefăcîndu-l să-și plătească chiria. Primește propunerea comisunii și roagă a se trece la ordinea zilei.

Punîndu-se la vot propunerea comisunii, este primită de toți membrii, afară de părintele Manta — care părăsește sala.

O discuție vie a provocat și punctul 120, despre concludul comunelor Sebeșul-sup. și Racovița cu privire la pașusalul de călătorie al medicului cercual Dr. Segal din Avrig.

Acest medic a cerut adecă un pașusal de călătorie separat dela comune, dacă vor ca să meargă regulat să le cerceteze. Neștiindu-se că medicul cercuale obligat a le cerceta și fără pașusal, comunele i-au votat câte 30 fl. Dar' de atunci medicul vine și mai neregulat decât atunci când n'avea pașusal.

Comisiunea permanentă propune ca concludul, cari votează pașusalul de călătorie medicului să fie aprobat. În contra propunerei vorbesc mai mulți și în sfîrșit se hotărăște, ca concludul comunale să fie reieptate pentru a se lua de nou spre îndestulirea poporului.

Cam acestea au fost punctele mai interesante pentru noi.

Dintre membrii Români au fost de față la ședința următorii: N. Cristea, P. Cosma, Dr. A. Brote, Z. Boiu, Onoriu Tilea, Dr. N. Vecerde, Dr. Beu, I. Manta, Val. Florian, Em. Verzar, P. Imbăruș, Dr. Barcianu, Dr. L. Bran-Leményi, Ioan Hauiu, I. Ghibu, M. Voilean, Dr. I. Stroia și Ioan Popa.

Raportorul.

Aforisme politice.

— Una la zi. —

Experiența din toți timpii și toate țerile ne învătă, că calumnia și falsa expunere a faptelor sînt adesea probele cele mai nerontestabile pentru zelul și poate și activitatea cu care a servit poporului sen acela, contra căruia sînt îndreptate.

Fox.

Dela Mehadica.

VII.

Răspunsul meu.

De pe Valea-Cernei, 16 Sept. n.

(Urmare și fine.)

Dacă în chestiuni de asemenea natură părintele protopop M. Popovici se declară solidar cu domni Curescu-Drăgălina, atunci fie-mi permis a-i pune următoarea întrebare:

Cum se potrivește aceasta cu ținuta politică de până acum a părintelui protopop, care a presidat impunătoarea adunare națională, ținută la Sibiu în luna Noemvrie 1894, și care a luat parte activă la congresul naționalităților din vara anului 1895??...

Aceasta să fie oare „cristalizarea” prin care îmi zicea mai anul trecut părintele protopop, că are să treacă partidul nostru național, scoțînd la iveală numai caractere tari, caractere de fer?!

Răspundă părintele protopop la întrebarea aceasta, înțaiu sieși, ear' după aceea națiunii, care până acum i'a fost pus între cei mai buni ai sei, și care nu crede nici astăzi, că acest caracter național „cristalizat” ar fi în stare să dea mîna cu cei umbrii.

Credința mea este dară, că părintele protopop M. Popovici a subscris clasicul răspuns în bună credință, fără a-l lua în analizare microscopică; ori apoi, că i'a subscris de silă, sub povara presiunilor făcute asupra d-sale din partea domnului Curescu, care îi va fi pus în vedere, că la proxima alegere nu va fi mai mult ales de membru în comitetul comunității de avere. În acest ultim cas părintele protopop s'a păcălit rău, pentru-că dl Curescu i'a croit de mult sentența, și de mult e decășă înlocuirea d-sale în comitet cu simpaticul secretar consistorial Dr. Traian Bădescu; prin urmare nu și-a ajutat nimica, nu și-a întărit poziția, de stricat însă și-a stricat foarte mult.

Nu a ajutat însă nici dl Curescu-Drăgălina, pentru-că nici una din faptele acestora nu a răsturnat-o, ba aici nu s'a încercat a o combate. Afirmări simple, ținute în general, că sînt „calumniări” — „neadevăruri” — nu prind în public. Toate faptele numilor domni sînt atît de grave, încât neșterase vor rămâne ele pentru totdeauna. Se pot însă contrabalanșa cu un șir de fapte bune românești, pentru-că poporul nostru e răbdător și iertător din fire; la vederea faptelor bune, le uită pe cele rele. Nu declarațiuni fără fond și formă dară, ci o serie întreagă de fapte bune naționale se pună la cale domni Curescu-Ionaș-Drăgălina, dacă voesc să se reabiliteze în față publicului românesc. Pe altă cale nu mearg!

Referitor la regularea islaurilor voiu vorbi în corespondența următoare, cu care voiu termina deocamdată.

Delacerna.

Din Teiuș.

— Scrisoare particulară. —

Teiuș, 5 Oct. n.

Poporul. — Starea instrucției. — Echouri politice. — Jidanii. — Comitetul comunal. — Epilog.

Avînd de a face o călătorie, în trecerea mea m'am abătut și prin Teiuș.

Și ca un raportor fidel ce v'sînt, am folosit ocaziunea pentru a studia situația și stările locale de aici, pentru-că e bine să știe publicul situația de prin provincii. Unde stările sînt frumoase și de model, merită să le expunem, pentru-ca și alte comune să le urmeze; unde sînt rele și deplorabile, trebuie eărăși expuse publicului, pentru-ca să se îndrepte dacă se mai pot îndrepta, și să fie ca un „memento mori” pentru cei slabi și vacilanți.

Puține comune sînt, cari ar pute rivaliza cu marea comună Teiuș.

Starea materială a poporului peste tot e bună. Țeranii sînt deștepți, în clar cu înțelegerea noastră mișcare națională, conștii despre drepturile ce le compet și pentru cari se luptă.

Aproape fiecare dintre ei știe scrie și cel, mai cu seamă generația tină. Dovadă, că au avut parte de o instrucție foarte bună și îngrijită. Meritul îl are de sigur dl Stefan Crișan, acum învățător în pensiune, care în decursul cât a fost învățător în Teiuș, a luptat și ostentat mult întru luminarea poporului.

În privința instrucției Teiușul și acum stă foarte bine, și ar fi nespus de bine, dacă toate comunele s'ar pute lăuda cu școli ca Teiușul.

Școala de băieți e școală grăniț-rească gr-cat. și stă sub conducerea tînărului dar' harnicului învățător Cornel Crișan. Din zi în zi progresele ce le face cu băieții sînt mai frumoase. Băieții cari absoalvă școala grăniț-rească din Teiuș, pot merge la ori-și-ce gimnasiu fiind îndeajuns pregătiti. Părinții încă se interesează de creșterea pruncilor, îi trimit regulat la școală.

Școala de fete e școală confesională, sub conducerea domnișoarei învățătoare Laura Dănilă.

Și școala de fete face progrese frumoase, grație ostenețelor harnicei învățătoare.

Trista privește a luptei noastre naționale, a influențat și aici, ca în tot locul, în mod din cale afară dureros asupra poporului. Vina toți o pun pe „broțiști” și zic că numai ei poartă vina, de am ajuns așa departe, încât ne sfîșiem între noi spre bucuria dușmanilor și nefericirea noastră.

Articolii clarificatori ai venerabilului președinte Dr. Ioan Rațiu, au făcut o adăncă impresie. Se vede că din cele descoperite, cine a „înfundat chestia națională”, și cine poartă vina, că a întârziat Manifestul.

Se așteaptă cu neastîmpăr, cum are să se rostască părintele Lucaci, și e generală teama și presupunerea, că în fața articolelor calmi și obiectivi ai președintelui, „secretarul” va opune eărăși niște pamfleturi, pline de „canali” și „mîșei”, cum s'a îndatînat a scrie părintele dela Șizești.

Jidanii și aici ca în tot locul s'au încuibat sugînd sudoarea bietului popor. Prăvăliile sînt mai toate în mîinile lor, marfa ce o vînd e și rea și scumpă.

Se simte foarte tare lipsa unei „Reuniuni de consum” românești, care ar ave un strălucit viitor, fiind comună românească.

Pe cât am înțeles eu, bravi Teiușeni și lucră pentru înfrîntarea sus pomenitei reuniuni. Înainte numai și Dumnezeu să le ajute.

Volnicile și șicănările din partea autorităților statului ce zilnic se fac asupra poporului și aici ca în toate comunele românești, sînt nespus de multe.

Nu mai cît comitetul comunal fiind în majoritate românească, oameni deștepți, cu durere de inimă pentru soartea poporului, în a căruia frunte stau, și cu pricepere, — pretorul și Ungurii nu-și prea pot juca mendrele.

Și cu tot ajutorul ce „Kultur-egyiletul” îl dă Ungurilor din Teiuș, ei nu pot face nimic, și Românii în lupta lor merg mîndri și cu pași siguri înainte.

Și când le vezi toate acestea — în comuna aceasta de model — școală exemplară, învățători conștii de chemarea lor, cari jertesc tot pentru luminarea neamului, popor cult și luminat, condus de bărbați cu pricepere și tact, un dor nespus te cuprînde, și oftezi din adăncul inimii: o, de ar fi toate comunele noastre românești, ca Teiușul. ave.

CONVOCARE.

Adunarea generală din acest an a „Reuniunii învățătorilor români gr.-or. dela școlile confesionale din dieșea Caransebeșului”, conform §-lui 17 din statute și a decisiunii luate în ședința comitetului, ținută la 4/16 August a. c., se convoacă la Oravița-montană, pe zilele de 13/25 și 14/26 Octombrie.

La această adunare se invită cu tot respectul:

a) p. t. Domni membri fondatori, ordinari, ajutători și onorari ai „Reuniunii”;
b) p. t. Reuniuni învățătoare române;
c) toți iubitorii de înaintarea școlilor și a învățămîntului poporului nostru român.

Programul adunării:

Duminecă în 13/15 Octombrie, înainte de amiază:

1. La 9 ore dimineața, toți membrii și participanții se înfrunesc în biserica gr.-or. din Oravița-montană și asistă la slănta liturgie împreună cu chemarea Spiritului sfînt.
2. După liturgie întrunire în localitatea destinată pentru ținerea adunării.
3. Deschiderea adunării prin președintele „Reuniunii”.
4. Raportul general al comitetului despre activitatea sa în decursul anului expirat.
5. Raportul casarului cu proiectul de budget pe 1896/7.
6. Raportul bibliotecarului.
7. Alegerea comisuniilor pentru cenzurarea rapoartelor de sub punct. 4, 5, 6, a unei comisuni pentru înscrierea de membrii pentru încasarea taxelor dela membrii și a unei comisuni speciale.

MOARTEA CLOŢANILOR

(„RATTENTOD“)

(Felix Immisch, Delitzsch)

este cel mai bun mijloc pentru stîrpirea grabnică şi sigură a cloŢanilor şi şoarecilor.

Pentru oameni şi animale de casă nu e stricăcioasă.

Se poate căpeta în pachete de 30 cr. şi 60 cr. în apoteca lui Carl Müller în Sibiu („La Vulturul-negru“) şi în Borgo-Prund.

[2126] 3—10

Tochmai a apărut şi se află de vânzare la „Tipografia“, soc. pe acţiuni în Sibiu:

CESTIUNEA NAŢIONALITĂŢILOR

şi

MODURILE SOLUŢIUNII SALE

în

UNGARIA

de

AUREL C. POPOVICI.

Preţul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 55 cr. v. a.

Anunţ.

Un tîner cu conduită bună şi versat în agende notariale, află la subscrierul numai decât aplicare.

Condiţiuni favorabile se comunică numai concurenţilor.

Pianul-inferior (Alsó-Pián) u. p. Szász-Sebes, în 27 Septembrie 1896.

Ioan Radu,

notar comunal.

[2155] 4—4

La „Tipografia“, societate pe acţiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat şi publicat de „Asociaţiunea transilvană pentru literatura română şi cultura poporului român“

POVEŞTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzînd cele mai frumoase poveşti şi la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

„Tipografia“, soc. pe acţiuni, Sibiu.

A eşit de sub tipar:

Însoţirile de credit

împreunate cu

însoţiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptări etc. şi instrucţiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

întîlnirea şi conducerea de astfel de însoţiri

de

F. W. RAIFFEISEN.

Ediţiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA

„Reununi rom. de agricultură din comitatul Sibiului“.

(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr., recomandată 1 fl.) şi se poate cumpăra dela

„Tipografia“,

soc. pe acţiuni în Sibiu.

Două cărţi folositoare

pentru ţeranul român

au apărut tocmai şi se află de vânzare în librăria „Tipografia“, societate pe acţiuni, Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC

în

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preoţi întemniţaţi în Cluj.

Preţul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Preţul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

La librăria „Tipografia“, soc. pe acţiuni în Sibiu se vînd:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătăţii copiilor sau îngrijirile

ce trebuiesc date copiilor bolnavi şi sănătoşi.

Preţul 1 fl. v. a.

Precum şi

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăieşti.

Testamentul meu şi Conferenţe publice.

Preţul 1 fl. 50 cr.

O specialitate naturală nepreţuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda“ de Bodok

care după experienţele făcute s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficientă şi plăcută mai ales: la **conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beşicii udului şi ale organelor respiratoare etc.**

[1789] 52—100

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară şi prin conţinutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust şi efect prea plăcut şi binefăcător — va îndeplini chiar şi pretenţiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sibiu, Sighişoara şi Alba-Iulia:

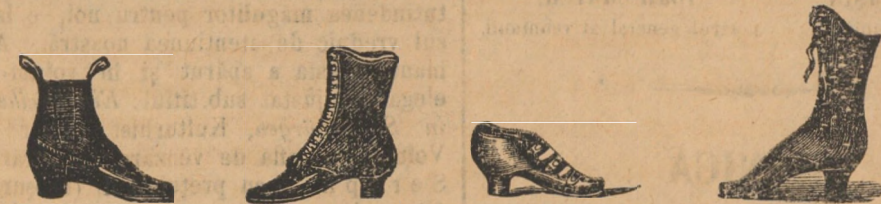
la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Segesváry és társai, Déva: Balog Gyula, Orăştie: Németh János; în Braşov deposit propriu strada Căldărarilor nr. 68, şi se poate comanda şi de-adreptul dela administraţiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administraţiunea isvorului „MATILDA“:

Josef György,

(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

Spre binevoitoare atenţiune!

Subscrierul îşi permite a aduce la cunoştinţa p. t. publicului, că deja a so-rit o mare parte din ghetele pentru sezonul de toamnă şi iarnă.

Marfa provine dela cei dintâi maeştri din Viena şi mai cu seamă e lucru de mână. Marfa comună şi executări rele cu piele rea nu se află în magazinul meu. Pentru marfa mea dau deplină garanţă.

Deposit foarte mare, cu preţurile cele mai ieftine.

În magazinul meu sînt tot felul de încălţăminte pentru p. t. publicul de ori-ce clasă.

Mare deposit de galoşi de Petersburg şi Şoşoni

din cele mai renumite fabrici.

Pentru numeroasă clientelă se roagă

cu deosebit respect

M. BACHHOLZKY,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 24.

[2165] 2—5

Biblioteca lui George Bariţiu.

Cele mai ieftine cărţi româneşti!

Librăria „Tipografia“, societate pe acţiuni din Sibiu ajunse în posesiunea unei mari părţi din biblioteca lăsată de neuitatul

GEORGE BARIŢIU

se află în plăcuta poziţie de a oferi publicului românesc cărţi preţioase cu cel mai redus preţ.

„Istoria Transilvaniei“.

Marele op al regretatului nostru istoric:

„PĂRŢI ALESE DIN ISTORIA TRANSILVANIEI“,

pe 200 de ani din urmă (3 volume). Se poate procura cu **preţ redus.** Anume:

Vol. I. broş. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30. Vol. II. broş. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Vol. III. broş. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Opul întreg broş. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — şese fl. şi cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

„Dicţionarul unguresc-românesc“.

Broşurat în loc de fl. 2.50 costă acum numai fl. 1.50. Legat costă numai fl. 2.50.

Alte cărţi rari şi preţioase.

Preţuri reduse:

Dicţionarul limbii române, după însărcinarea dată de societatea academică română, elaborat ca proiect de A. T. Laurian şi I. C. Massimu. Colaboratori Iosif Hodoş şi George Bariţiu. — Bucureşti 1876, opul complet numai 4 fl.

Glossariu, care cuprinde vorbele din limba română străine prin originea sau forma lor, precum şi cele de origine înduioasă. Elaborat de A. T. Laurian şi I. C. Massimu. Bucureşti 1871, 584 pagini numai 50 cr.

Othello, novelă de Wilh. Hauf, traducere. 81 pagini numai 10 cr.

Responsabilitatea ministerială. Discursul de reîntrire al procurorului general şi răspunsul prim-preşedintelui înaltei curţi de cassatiune şi de justiţie la 16 August 1866 cu un apendice. Bucureşti 1866, 57 pagini numai 10 cr.

Criticele „istorice“ ale lui Iosif Sterca de Kerpenyes scărmanate — informaţiune tipărită ca manuscris de George Bariţiu. Sibiu 1892. 22 pagini 5 cr.

Două drame familiare, lectură pentru tinerimea de sexul femeiesc. Sibiu 1891. 44 pag. numai 20 cr.

Aotele conferenţei electorale a reprezentanţilor alegătorilor români din Ungaria şi Transilvania, ținută în Sibiu la 1, 2 şi 3 Iunie 1884. — Sibiu, 1884 84 pag. numai 20 cr.

Tesaur de Monumente istorice, atât din vechiu tipărite cât şi manuscrise, cea mai mare parte străine, adunate, publicate cu prefaţe şi note ilustrate de A. Papin Ilarianu. (Tomul II. şi III.) Bucureşti 1864 à 1 fl. 50 cr.

Două raporturi de-ale acelor prefecţi de legiuni româneşti, cari în anul 1848/9 au susţinut luptele cu insurgenţii unguri până la reîntrirea trupelor imperiale în Transilvania. — Sibiu 1884. 80 pagini numai 15 cr.

Opurile lui Caiu Corneliu Tacit, traduse de Gavril I. Munteanu, director şi profesor, date în tipar sub auspiciile societăţii academice după înctetarea din viaţă a traducătorului (Biografia traducătorului anexată). Sibiu 1871 1 fl.

Darea de seamă asupra procesului politic de presă al dlui George Bariţiu, redact. „Observatorului“, în cestiunea colectelor pentru soldaţii români răniţi. (Pertractarea finală din 30 Aprilie n. 1879). În loc de 25 cr. acum numai 10 cr.